

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 858 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 265 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน

1. แบ่งจำนวนประชากรตามขนาดโรงเรียนและตามจังหวัด ได้เป็นกลุ่มย่อย จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) จากจำนวนประชากร ซึ่งเป็นหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน รวมทั้งสิ้น 858 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 265 คน

2. คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย โดยใช้สัดส่วนจากประชากรต่อกลุ่มตัวอย่าง 858:265 คน ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อยดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง
ทะเลตะวันออก

จังหวัด	ประชากร (คน) ตามขนาดโรงเรียน				กลุ่มตัวอย่าง (คน) ตามขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
ฉะเชิงเทรา	107	146	70	323	33	45	22	100
ชลบุรี	83	143	83	309	25	45	25	95
ระยอง	84	72	70	226	26	22	22	70
รวม	274	361	223	858	84	112	69	265

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อวัดปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก แบ่งออกเป็น 2 ตอน

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตอนที่ 2 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งปัญหออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง มีปัญหามาก

ระดับที่ 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

ระดับที่ 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

ระดับที่ 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

สำหรับข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยจัดลำดับตามความสำคัญของข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา 3 ระดับ คือ

1. ด้านการป้องกันปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา
2. ด้านการปราบปรามสารเสพติดในสถานศึกษา
3. ด้านการแก้ไขและการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดในสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา สิ่งตีพิมพ์ ที่เกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษา ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
3. สร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการแล้วดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำ
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง และทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำ ซึ่งประกอบด้วย
 - 4.1 ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.2 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข อาจารย์ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.3 นายประเวศ คำหงส์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี
 - 4.4 นายบำเพ็ญ โกศลนันท์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี
 - 4.5 นายดิเรก ธรรมวาจา ประธานกลุ่มโรงเรียนบางแสน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล วัดกลางดอนเมืองชลบุรี
5. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำมาปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประกอบด้วยโรงเรียนสังกัดในสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหัวมะไฟ

โรงเรียนวัดจุกกะเณอ โรงเรียนบ้านหัวโกรก เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวอนนาศัพพ์ โรงเรียนบ้านไร่ไหหล่า โรงเรียนบ้านวังตะโก เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธา โรงเรียนบริษัทไทยกสิกรสงเคราะห์ โรงเรียนวัดดโปทาราม โรงเรียนวัดโคกท่าเจริญ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะเชิงเตรา จำนวน 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดแคราย โรงเรียนวัดประจักษ์ โรงเรียนบ้านบางไผ่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดหนามแดง โรงเรียนวัดเกาะจันทร์าราม โรงเรียนวัดเที่ยงพิมลมุข เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดคลอง 18 โรงเรียนวัดบางวัว โรงเรียนบ้านปลายคลอง 20 โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราช โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านตะพุนทอง โรงเรียนวัดธรรมสถิต โรงเรียนบ้านสมานมิตร เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง โรงเรียนวัดเขาสำเภทอง โรงเรียนวัดยายดา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านสำนักทอง โรงเรียนวัดตะพงนอก โรงเรียนอนุบาลระยอง โรงเรียนวัดบ้านดอน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 106-107) โดยใช้คอมพิวเตอร์คำนวณ ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .21-.95 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้

7. นำแบบสอบถามรายข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น เสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ทั้ง 3 จังหวัด ถึงหัวหน้างานกิจกรรม

นักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จากหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดส่งแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถาม ฉบับที่สมบูรณ์ทุกฉบับ ได้แบบสอบถามคืน 237 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.43

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

5. นำผลการคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดคะแนนของปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา ออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท ดังนี้ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250)

ระดับที่ 5 หมายถึง ปัญหามากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง ปัญหามาก

ระดับที่ 3 หมายถึง ปัญหาปานกลาง

ระดับที่ 2 หมายถึง ปัญหาน้อย

ระดับที่ 1 หมายถึง ปัญหาน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 หาคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นรายข้อและรายด้าน นำคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านมาจัดระดับปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา โดยเรียงลำดับ

คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งอาศัยเกณฑ์การประเมินระดับปัญหา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษาน้อยที่สุด

3.2 หาค่าหาคะแนน ของแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติด

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยวิธีการหาค่าหาคะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เลือกอันดับ 1 ให้ 3 คะแนน

เลือกอันดับ 2 ให้ 2 คะแนน

เลือกอันดับ 3 ให้ 1 คะแนน

4. นำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก วิเคราะห์โดยใช้สูตรสถิติ ดังนี้

1.1 หาคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้ตรวจสอบปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา

2. การทดสอบความแตกต่างของปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือการทดสอบความแปรปรวนทิศทางเดียว (One Way ANOVA) ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 95) และเพื่อทดสอบความแตกต่างผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้สถิตินิวแมน-คูเอลส์ (Newman Kuels Method)

3. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)

4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามสภาพชุมชน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)

5. วิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้วยวิธีการหาน้ำหนักคะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ เลือกอันดับ 1 ให้ 3 คะแนน เลือกอันดับ 2 ให้ 2 คะแนน และเลือกอันดับ 3 ให้ 1 คะแนน